

Maa- ja metsätalousministeriö

LAUSUNTO

22.4.2026

Viitteet: Lausuntopyyntö VN/27639/2025, 13.4.2026
Valtakunnallisen riistaneuvoston kokous 22.4.2026

Asia **Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta (valkoposkihanhet ja merimetsot), VN/27639/2025**

Valtakunnallinen riistaneuvosto on kokouksessaan 22.4.2026 käsitellyt lakiesitystä, ja toteaa lausuntonaan seuraavaa;

Lausunto Valtakunnallinen riistaneuvosto kiittää mahdollisuudesta lausua hallituksen esityksestä, jossa ehdotetaan valkoposkihanhen ja merimetson lisäämistä metsästyslain piiriin rauhoitettuina riistalajeina sekä säädettäväksi suoraan lain nojalla tietyistä rajatuista tilanteista, joissa rauhoituksesta voidaan poiketa vahinkojen estämiseksi ja lentoturvallisuuden varmistamiseksi.

Riistaneuvosto pitää esitystä lähtökohdiltaan perusteltuna ja ajankohtaisena. Valkoposkihanhen ja merimetson kannat ovat Suomessa runsastuneet huomattavasti, ja lajit aiheuttavat tällä hetkellä vuosittain miljoonaluokkaa olevia vahinkoja. Riistaneuvostolle on vuosien saatossa tehty lukuisia aloitteita näihin lajeihin ja niiden aiheuttamiin ongelmiin liittyen. Riistaneuvosto on jo aikaisemmin kokouksessaan 3/2024 (26.11.2024) käsitellyt valkoposkihanhen ja merimetson siirtoa riistalajeiksi, ja antanut asiasta kannanoton. Riistaneuvosto toteaa, että kannanotossa esiin tuodut keskeiset näkökohdat (*sääntelyn keventäminen kustannustehokkaalla tavalla, sekä vahingonkorvausmenettelyjen jatkuvuus*) ovat pääpiirteissään toteutumassa lakiesityksen myötä.

Riistaneuvosto pitää esitystä kannatettavana, koska esitettyjen lakimuutosten myötä Suomessa tulisi sovellettavaksi ns. suojametsästys, joka mahdollistaa nopeamman ja ennakoivamman puuttumisen toistuviin ja laaja-alaisiin vahinkotilanteisiin, joissa nykyinen tapauskohtainen poikkeuslupamenettely ei ole osoittautunut riittävän toimivaksi. Suoraan lain nojalla säädettävät rajatut poikkeamismahdollisuudet vähentävät hallinnollista kuormaa ja todennäköisesti parantavat vahinkojen hallinnan tehokkuutta, ja vastaavat siten riistaneuvoston aikaisemmassa kannanotossaan peräänkuuluttamaa sääntelyn keventämistä kustannustehokkaalla tavalla. Rauhoituksesta poikkeamisen edellytykset on kuitenkin rajattu siten, että lajien suojelutason voidaan arvioida säilyvän suotuisana ja toimenpiteiden kohdentuvan aidosti vahinkotilanteisiin.

Riistaneuvosto kuitenkin esittää, että merimetson osalta lakiesitykseen sisältyvät ajalliset ja alueelliset rajoitukset harkittaisiin huolellisesti ottaen huomioon mm. saariston olosuhteet, vahinkojen ajoittuminen ja lajien elintavat, sekä hyödyntäen tässä yhteydessä soveltuvin osin myös muiden maiden kokemuksia ja käytäntöjä (esim. Tanska).

Aiemmin antamassaan kannanotossa riistaneuvosto on korostanut myös sitä, että kyseisten lintulajien aiheuttamien vahinkojen esto- ja korvausmenettelyihin ei tulisi aiheutua katkoksia, viiveitä tai tason alennuksia muutoksen yhteydessä. Riistaneuvosto katsoo, että nyt lausunnolla oleva esitys toteuttaa tätä periaatetta, koska valkoposkihanhen viljelyvahinkojen

korvaaminen ja vahinkojen estämisen rahoitus tapahtuisi jatkossakin ympäristöhallinnon toimesta rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain nojalla, ja ympäristöhallinnolle tähän tarkoitukseen varatuista määrärahoista.

Valtakunnallinen riistaneuvosto pitää tärkeänä, että ehdotetun sääntelyn toimeenpanoon varataan riittävät resurssit keskeisille toimeenpaneville tahoille. Suomen riistakeskukselle on turvattava riittävät henkilö- ja taloudelliset resurssit poikkeuslupien käsittelyyn, suojametsästyksen liittyvän neuvonnan, saalisilmoitusjärjestelmien rakentamisen ja ylläpidon, raportoinnin sekä valvontayhteistyön hoitamiseksi. Luonnonvarakeskuksen resurssit on turvattava lajien kattavan ja ajantasaisen kannan seurannan varmistamiseksi, sekä kalojen lisääntymisalueiden määrittelyä yhdessä elinvoimakeskusten kanssa.

Riistaneuvosto pitää tärkeänä, että luvalla tai lain nojalla saaliiksi saatujen valkoposkikihanhien ja merimetsojen hyödyntäminen sallitaan, lukuun ottamatta kaupallista myyntiä. Saaliin hyödyntäminen on riistaneuvoston näkemyksen mukaan eettisesti, ekologisesti ja yhteiskunnallisesti perusteltua ja tukee toiminnan hyväksyttävyyttä.

Valtakunnallinen riistaneuvosto korostaa kuitenkin, että kansainvälinen ja EU-tason vaikuttaminen on välttämätöntä voimakkaasti runsastuneiden valkoposkikihanhien ja merimetson kannanhallinnan pitkäjänteiseksi kehittämiseksi. Lajit tulisi lisätä lintudirektiivin 7 artiklan liitteeseen II eli metsästettävien lajien luetteloon. Riistaneuvosto pitää tärkeänä, että Suomi jatkaa aktiivista vaikuttamista lintudirektiiviin sekä näitä lajeja koskeviin kansainvälisiin sopimuksiin siten, että kannaltaan elinvoimaisten lajien metsästäminen ja saaliin hyödyntäminen voidaan jatkossa sallia suoralla oikeusperusteella.

Suomen Luonnonsuojeluliiton edustaja jätti lausuntoon liitteenä olevan eriävän mielipiteen.

Valtakunnallinen riistaneuvosto on riistapolitiikkaa tukeva valtakunnallinen strateginen toimielin. Riistaneuvoston tehtävänä on käsitellä riistataloutta koskevia asioita. Sillä ei ole Suomen riistakeskuksen julkisiin hallintotehtäviin taikka henkilöstöhallintoon liittyviä tehtäviä. Riistaneuvostot lisäävät valtakunnan tasolla muun muassa hirvieläinpolitiikkaan ja suurpetopolitiikkaan liittyvää avointa ja vuorovaikutteista sidosryhmäyhteistyötä ja erilaisten intressien yhteensovittamista.

Suomen riistakeskus edistää kestävästä riistataloutta, tukee riistanhoitoyhdistysten toimintaa ja huolehtii riistapolitiikan toimeenpanosta sekä vastaa sille säädetyistä julkisista hallintotehtävistä. Riistakeskus on itsenäinen julkisoikeudellinen laitos, joka toimii maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla.

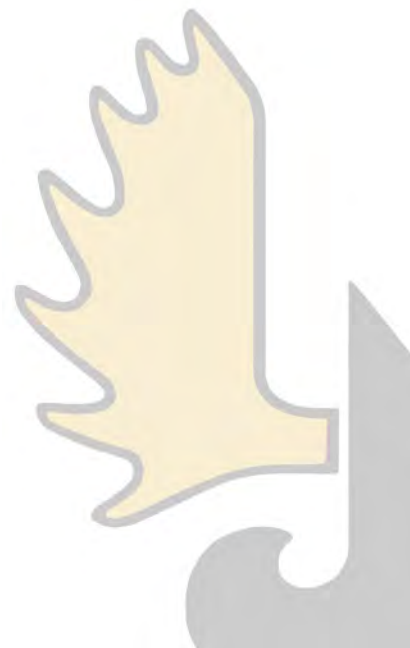
SUOMEN RIISTAKESKUS

Erkki Kallio

*Puheenjohtaja,
valtakunnallinen riistaneuvosto*

Antti Impola

*Riistapäällikkö,
lausunnon valmistelija*



22.4.2026

Valtakunnalliselle riistaneuvostolle

Eriävä mielipide lausuntoon hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta (valkoposkihanhet ja merimetsot), VN/27639/2025



Suomen luonnonsuojeluliiton edustajana joudun jättämään eriävän mielipiteen lausuntoon metsästyslain ym. muuttamisesta valkoposkihanhen ja merimetson osalta.

Lakiluonnoksessa sallitaan hyvin vapaa valkoposkihanhien ja merimetson ampuminen ilman lupaharkintaa.

Lintudirektiivin mukaan ampumiselle pitää olla kuitenkin pätevä peruste ja se on sallittu vain *“jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole”*.

Esimerkiksi valkoposkihanhien satovahinkoja vähennetään karkottamalla hanhia viljelyksiltä riistapelloille. Tappamista ei ole kuitenkaan tähän asti sallittu, koska Luonnonvarakeskuksen kokeiden mukaan paukkupatruunat toimivat yhtä hyvin kuin oikeat patruunat.

Tämä muiden ratkaisujen pohtiminen vaatii lupaharkintaa. Se ohitetaan maa- ja metsätalousministeriön lausunnolle lähettämässä lakimuutoksessa.

Esitys on lintudirektiivin vastainen. Jotta kukaan ei voisi puuttua siihen, laissa estettäisiin valittaminen tuomioistuimeen. Tätä esitetään, vaikka perustuslain mukaan *“julkisen vallan on pyrittävä turvaamaan jokaiselle oikeus terveelliseen ympäristöön sekä mahdollisuus vaikuttaa elinympäristöään koskevaan päätöksentekoon”*.

Se, että päätöksiä tehdään vastoin tutkimustietoa, EU-lainsäädäntöä ja perustuslakia, on paljon hanhia ja merimetsoja isompi asia. Se rapauttaa oikeusvaltiota sekä vaarantaa sitä luottamusta ja yhteistyötä, jota tarvitaan myös ympäristöä ja metsästäystä koskevissa asioissa.

Riku Lumiaro
varajäsen
Suomen luonnonsuojeluliitto